

Eerbiediging en bevordering van de waarden van de Unie

De Europese Commissie stelt voor een kader voor de analyse van de toepassingsvoorwaarden van artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie af te bakenen. De daartoe aangenomen mededeling heeft ten doel te verduidelijken in welke gevallen de preventie- en sanctiemechanismen op gang kunnen worden gebracht in geval van schending - of het gevaar voor schending - van de gemeenschappelijke waarden van de Unie. In deze mededeling wordt tevens een overzicht gegeven van de maatregelen die voor een preventieve actie zouden kunnen worden genomen.

BESLUIT

Mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement van 15 oktober 2003 over artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie: eerbiediging en bevordering van de waarden waarop de Unie is gegrondvest [[COM\(2003\) 606](#) def. - Niet bekendgemaakt in het Publicatieblad].

SAMENVATTING

Toepassingsvoorwaarden van artikel 7 van het VEU

In [artikel 6](#), lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) wordt een kort overzicht gegeven van de gemeenschappelijke beginselen waarop de Unie is gegrondvest: vrijheid, democratie, eerbiediging van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden, en de rechtsstaat. Door dit geheel van beginselen komt de mens centraal te staan bij de opbouw van Europa. Elke burger van de Unie kan zich daarin herkennen, ongeacht de met zijn nationale identiteit samenhangende politieke of culturele verschillen. De eerbiediging van deze gemeenschappelijke beginselen is een voorwaarde om deel uit te maken van de Europese Unie en artikel [7 van het VEU](#) (dat werd ingevoerd bij het Verdrag van Amsterdam en gewijzigd bij het Verdrag van Nice) en artikel [309 van het EEG-Verdrag](#) (Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap) geven de instellingen van de Unie de middelen waarmee kan worden gegarandeerd dat elke lidstaat de gemeenschappelijke waarden eerbiedigt. In tegenstelling tot het Verdrag van Amsterdam, op grond waarvan de Unie enkel kon ingrijpen nadat een ernstige en voortdurende schending reeds had plaatsgevonden, geeft het Verdrag van Nice in artikel 7 van het VEU de mogelijkheid preventief in te grijpen ingeval er een duidelijk gevaar voor een ernstige schending van de gemeenschappelijke waarden bestaat, waardoor de middelen waarover de Unie reeds beschikte veel doeltreffender werden gemaakt.

De Commissie is van mening dat de nakende uitbreiding van de Unie, die zal leiden tot een grotere culturele, sociale en politieke diversiteit tussen de lidstaten, een geschikt moment is om zich over deze vraagstukken te buigen. Er moet ook voor worden gezorgd dat het beleid dat door de Unie ten aanzien van derde landen wordt gevoerd, coherent en homogeen is. In dit verband moet elke onduidelijkheid die terecht door de NGO's en de derde landen aan de kaak wordt gesteld, worden verworpen.

Uitvoeringsmechanismen

Het innoverende element in het Verdrag van Nice was, dat een preventiemechanisme werd toegevoegd aan het sanctiemechanisme waarin het Verdrag van Amsterdam reeds voorzag.

Voortaan bestaan er twee mechanismen naast elkaar, zonder dat het op gang brengen van het eerste een noodzakelijke voorwaarde is voor het op gang brengen van het tweede: de vaststelling dat er duidelijk gevaar bestaat voor een ernstige schending (artikel 7, lid 1) enerzijds en de vaststelling van een ernstige en voortdurende schending van de gemeenschappelijke waarden (artikel 7, lid 2) anderzijds.

Artikel 7 geeft de Raad beoordelingsvrijheid voor de vaststelling dat er duidelijk gevaar bestaat voor een ernstige schending alsmede voor de vaststelling van een ernstige en voortdurende schending. Indien een dergelijke schending is geconstateerd, heeft de Raad voorts de mogelijkheid, maar niet de verplichting, te besluiten sancties op te leggen. De bevoegdheden van de Raad zijn onderworpen aan de democratische controle van het Europees Parlement, dat zijn instemming moet geven. De controles van het Hof van Justitie hebben evenwel alleen betrekking op de "procedurele bepalingen van artikel 7".

Een aantal "onafhankelijke personen", die ermee kunnen worden belast een verslag over de situatie in de betrokken lidstaat voor te leggen, zou ertoe kunnen bijdragen een duidelijk beeld te krijgen van de situatie. De Commissie stelt voor een lijst op te stellen met personen die, indien nodig, in korte tijd kunnen worden geraadpleegd.

Schendingen

De toepassing van artikel 7 van het VEU veronderstelt dat bepaalde voorwaarden aanwezig zijn: in geval van "duidelijk gevaar voor ernstige schending" kan het preventiemechanisme op gang worden gebracht en in geval van "ernstige en voortdurende schending" kan het sanctiemechanisme worden ingesteld.

Het begrip "ernstige en voortdurende schending" is ontleend aan het Handvest van de Verenigde Naties; het begrip "risico" is echter ingevoerd bij het Verdrag van Nice en lijkt typisch te zijn voor het rechtsstelsel van de Unie. Een aanzienlijk en toenemend aantal personen suggereert vaak aan de Commissie om een inbreukprocedure in te stellen; de procedure van artikel 7 van het VEU maakt echter enkel een globale aanpak mogelijk en is niet bedoeld om bij individuele gevallen op te treden. Het risico en de schending moeten immers individuele situaties overschrijden en de dimensie hebben van een systematisch probleem.

Het begrip "duidelijk gevaar voor een ernstige schending" geeft de instellingen de mogelijkheid preventief in te grijpen. Om het begrip praktisch uit te leggen, zou men bijvoorbeeld kunnen zeggen dat de goedkeuring van een wet die de afschaffing van procedurewaarborgen in geval van oorlog toelaat, als een duidelijk gevaar kan worden beschouwd; de daadwerkelijke toepassing ervan in een oorlogssituatie vormt dan de concrete verwezenlijking van het risico en vertegenwoordigt derhalve een ernstige schending.

De **ernstige schending** is een criterium dat het preventie- en het sanctiemechanisme gemeen hebben. Een schending moet ernstig zijn om deze mechanismen op gang te brengen. Het voorwerp of het resultaat van een schending is een mogelijk criterium voor de evaluatie van de ernst van de schending. Een schending van meerdere waarden kan een aanwijzing zijn voor de ernst van de schending, hoewel de schending van een enkele waarde volstaat. De **voortdurende schending** moet zich op verschillende manieren in de tijd uitstrekken.

Het opzetten van een regelmatige follow-up

De gemeenschappelijke waarden van artikel 7 moeten worden geëerbiedigd en bevorderd. Het jaarlijks verslag van het Europees Parlement maakt het mogelijk een precieze diagnose op te stellen van de situatie in de landen van de Unie. Er zijn verschillende andere informatiebronnen beschikbaar (niet-gouvernementele organisaties, regionale en internationale rechtspraak, internationale organisaties ...). Ook de bij de Commissie en het Parlement ingediende individuele klachten vormen informatiebronnen.

In 2000 heeft het Parlement aanbevolen een netwerk ([EN](#))([FR](#)) van onafhankelijke deskundigen in te stellen en in 2002 heeft de Commissie een proefproject opgezet. Dat netwerk bereidt een jaarlijks verslag voor over de situatie van de grondrechten in de Unie. Na bekendmaking wordt dit verslag op grote schaal verspreid. Het is van belang dat de lidstaten betrokken worden bij de evaluaties van de deskundigen, die onafhankelijk zijn van de Commissie en het Parlement.

Overleg tussen de instellingen en de lidstaten

Het in gang zetten van het mechanisme van artikel 7 zou gevolgen hebben voor de hele Unie (lidstaten en instellingen). Teneinde dit probleem op te lossen, zou kunnen worden gezorgd voor overleg tussen het Europees Parlement en de betrokken lidstaat, die zijn standpunt zou kunnen geven. De Commissie stelt voorts voor in de lidstaten contactpunten aan te wijzen om te zorgen voor contacten met de netwerken van onafhankelijke deskundigen.

Ontwikkelingen

Met het oog op een aanvullende uitwisseling van informatie stelt de Commissie ook voor contacten aan te knopen met de Raad van Europa en met name met de commissaris voor de rechten van de mens. In dezelfde zin is er behoefte aan een voortdurende en regelmatige dialoog met de civiele maatschappij die de grondrechten beschermt en bevordert. Het is vaak dankzij niet-communautaire acties dat de aandacht van het publiek op eventuele schendingen wordt gevestigd.

Er zijn onderwijsprojecten ter bevordering van de grondrechten ingevoerd ten behoeve van het publiek, bijvoorbeeld "Leonardo da Vinci" en "Socrates". De Commissie is van mening dat een beleid van bewustmaking en educatie ter zake moet worden ontwikkeld.

De Commissie is tot slot van mening dat het behoud van de gemeenschappelijke waarden altijd centraal moet staan bij alle acties van de Unie, om de vrede en het welzijn van haar burgers te bevorderen.

Laatste wijziging: 05.06.2007

Zie ook

Zie ook:

de website "Vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid" van Directoraat-generaal Justitie en Binnenlandse Zaken van de Europese Commissie:

- Reconciling fundamental rights with security and justice in the European Union ([EN](#))

de website "Vrijheid, veiligheid en rechtvaardigheid" van het Europees Parlement:

- Factsheet ([EN](#)) ([FR](#))

[Juridische mededeling](#) | [Over deze site](#) | [Zoeken](#) | [Contact](#) | [Naar boven](#)

Bron: <http://europa.eu/>